

Responsa De Ivre Canonico Præsertim Novissimo

Zype, Frans van den

Antverpiæ, M. DC. XLV.

Resp. III. An Iudex non obstante appellatione & inhibitione progredi possit, qui prinunciauit super reuocatione attentatorum: an superior causam principalem penes se retinere, saltem allegata ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73071)

vt aliter delegandi facultatē præ-
tendens exhibere debeat diplo-
ma. c. cum in iure. X. de off. deleg. l.
vnic. C. de mand. princip. & licet
aliqui Nuntij habuerint facultatē
delegandi; etiam cum appellatum
esset à delegato Apostolico (quod
quidam Romæ consulti huic ne-
gant fuisse concessum Internun-
tio) nunquam tamen aduersus d.
regulam 37. Cancellariæ, aut
Concilij Trid. decreta, sed imò
semper mandatis inserta fuit pro-
hibitio derogandi vltatenus Con-
cilio Trid. eoq̄ue, sine mandato
speciali, nihil hic Inter-Nuntius
secus potuit facere. d. c. studuisti.
& si mandata non seruet, supra
iurisdictionem ius dicenti impu-
nè non paretur. l. fin. D. de iurisdic.
om. Iud. atque posset delegatus à
Sede Apostolica, etiam per cen-
suras iurisdictionem suam, aduer-
sus resistentes tueri. c. significasti. X.
de off. deleg. etiam potestates, quæ
minis, ac terroribus conuerquen-
tes silere compellunt. c. r. X. eod.

neque Con-
cil. Trid.
posset de-
rogare.

RESPONSVM III.

An Iudex non obstante ap-
pellatione & inhibitione
progredi possit, qui pronun-
ciauit super reuocatione at-
tentatorum: an superior
causam principalem pe-
nes se retinere; saltem al-
legata nullitate?

Hodie vt
causa ad
superiores
non deuol-
uatur per
appellatio-
nem ab in-
terlocutoria, vt est re-
uocatoria at-
tentatorum.

Non deuoluitur hodie nego-
tium principale, si ab aliquo
articulo per definitiuam reparabi-
li appelletur. quia ea hodie recipi
appellatio vetatur. Trid. f. 24. c. 20.
non ergo obstat c. dilectus. 55. X.
de appell. eatenus correctum, iudi-
ci ad vltiora procedenti, cum
pronunciauit super reuocatione
attentatorum. præterquam quod
ibi totius causæ iurisdictione con-
trouertebatur, eamq̄ue secum

trahebat appellatio; vt negotium
principale cum accessorijs ad Pon-
tificè omnino fuerit deuolutum.
Imò in c. vt debius. 39. X. de ap-
pel. remanere debet causa princi-
palis apud Iudicem, qui tulit in-
terlocutoriam, nisi hæc reuocetur.
atqui hodie per Conc. Trid.
f. 24. c. 20. à mera interlocutoria
appellare non licet igitur non ante
definitiuam ab eo potest princi-
palis cognitio auferri. vt hodie
perperam allegetur c. non solum.
de appell. in. 6. quod appellatio-
nis & inhibitionibus deferendum
fit; c. si à iudice. de app. in. 6. quod
per appellationem ab aliqua Iudi-
cis interlocutoria sit eius suspensa
iurisdictione; aliaq̄ue id genus
iuris loca, vtpote correctæ: nisi
interlocutoria vim habeat definiti-
uæ, aut grauenam coram
per definitiuam irreparabile. d. c.
20. f. 24. Trid. Neque in contra-
rium facit, quod ab interlocutoria
appellari possit, quando depro-
henditur nullitas, & excessus Iu-
dicis à quo, etiam post Concilium
Trid. Barbosa in remiss. ad Com. Trid.
f. 24. c. 10. etiam in causis alijs
priuilegiatis, & natura sua inap-
pellabilibus. vt quando, iustificata
coram superiore appellatione ex
actis authenticis, inhibito fuerit
concessa; vt eo casu sit obtempe-
randum: sed Barbosa nec his ver-
bis vtitur, nec ea generalitate sed
tantum in casu c. 10. f. 24. vbi de
visitatione, & correctione mo-
rum agitur; & visa sunt acta, &
processus legitime ad superius tri-
bunal delatus; adeoque ibi compila-
to processu iudiciali, non per
modum ordinarium visitationis a-
ctū fuerat in casu Barbosa. quem
sepius est responsum non gaudere
priuilegio visitationis, verba sunt
hęc; Doctores statim citandi dicunt quod
procedit (vers. nec in his vbi de vi-
sitatione &c. d. c. 10.) quando Iu-
dex superior non iustificata appella-
tione, nec visis actis processus, in-
feriori inhibere conentat: sed si

sed si postquam appellatio iustificata fuerat ex processu iam ad tribunal appellacionis delato inhibicio concessa fuerit, eris obtemperanda; nec poterit inferior Iudex ad executionem sua sententia procedere. aliter siquidem superiorum Iudicum auctoritas & potestas non vulgarem iacturam pateretur, dareturq; causa inferioribus Iudicibus, ut pro libitu iudicarent, & auxilium appellacionis multis causis nihil proficeret, aliaque incommoda multa sequerentur, qua à mente S. Concilij aliena sunt.

Sed neque sic loquitur Concilium d. c. 10. sed imò excludit expressè, vniuersaliterque appellacionem: in verbis nec vlla inhibicio. & quod secus augurantur aliqui de mente Concilij; non ad illos, sed ad S. Sedem, seu S. Congregationem Conc. Trid. Interp. Pius IV. per bullam confirmatoriam d. Concilij voluit pertinere. Clemens ergo VIII. in pragmat. sanctione relata apud Quarant. in sum. v. Archiep. auctor. & A. Ricc. in prax. appell. dec. 504. mentem Concilij ita explicat; In causis visitationis aut correctionis morum, quoad effectum deuolutiuum tantum, admittantur appellaciones nisi de grauamine per definitiuam irreparabili agatur: vel cum visitator citata parte, & adhibita cause cognitione iudicialiter procedit, tunc enim appellacioni locus erit; etiam quoad effectum suspensiuum. vide quam longè hæc abint ab illa doctrina, quam genuinæ aliqui supponere conantur. & causa nimis generaliter assumpta, si foret admittenda; omnino euertetur verba, rationem, ac mentem Concilij. in d. c. 10. & 20. f. 24. quum rursus explicat alius articulus eiusdem sanctionis his verbis, inhibiciones post appellacionem, sicut premitiuntur receptam, non concedantur, nisi cum inscriptione tenoris sententia, aut decreti definitiuæ, aut vim definitiuæ habentis, vel damnum per definitiuam irreparabile continens: alias (nota) inhibiciones & processus, & inde secun-

ta quacumque sint ipso iure nulla; eisque (iterum nota) impune non parere liceat. hæc mens Concilij est; hæc sanctionis: hæc permittit quicquid fecit delegatus, non deferendo appellacioni à merè interlocutoria sententia, nec inhibitioni parendo, quamuis geminatae. neque enim iteratio rei iure prohibita vires subministrat, quod si Internuntio delegare non licuit, nec inhibere; vtique nec ab eo delegatus delegatione vtique; vel inhibere potuit. c. dilectus. ver. iura quia. de temp. ord. adeoque irrita sunt omnia tam ab eo delegato, quam delegante acta: vt ne appellandi quidem necessitas victis aduersus eas sententias imponatur. ita l. vnic. C. qui pro iurisdictione Iudices dare, dariue possint. & consonat l. 1. & 2. C. de apparit. prefect. ann. lib. 12. quia à potestate delegantis regulari debet potestas delegati, & executoris. gloss. in c. Iudex de off. delegati in 6. verb. proponatur. c. nemo plus iuris. de reg. iur. in 6.

His conformis est altera ratio, quod sententia reuocatoria attentatorum insertam habeat expressam hanc clausulam; sine praiudicio causa principalis attentata reuocamus &c. Nec verò ea est factio sua contraria, quod nimium sit grauamen, & nulla sit maior iniustitia, quam nullitas; & mandati excessus præstet iustissimam causam appellandi; sed iniquissimum est hoc argumentum. quia ex eo damnare oporteret summæ iniustitiæ Clementis VIII. constitutionem incip. litium, quæ tollit omnes nullitates, quantumvis maximè exactis elucens: excepto dumtaxat citationis, mandati, & iurisdictionis defectu. Contrarietas autem clausula seu protestatio factio sua contraria dici nequit, aut grauamen continere; nisi eodem crimine obstringamus ius ipsum, quod passim de attentatis ante omnia reuocandis disponit: & singulatum c.

Concilium
Trib. gene-
raliter lo-
quatur.

4. Explicatus
infectio
Clem.
VIII. & in
libiciones
& processus
mittat, &
impune nõ
parere per-
mittit.

5. Vt ne ap-
pellare qui-
dem oportet.

6. Reuocato-
ria attentato-
rum ma-
gis hic fit
merè inter-
locutoria
per insertam
clausulam non
praiudicij.

cum causa X. de off. deleg. in verb. restitui faciat; audientes postmodum quidquid fuerit questionis. explicat ergo hæc protestatio intantum ius partium permanere; quamvis attentata in statum pristinum esse reponenda declarat. Quinam hic irreparabile quippiam per definitivam; stante illa clausula sententiæ interprete, concipere quispiam potest? ut decreto Concilij Trid. s. 24. c. 20. & sanctioni pragmaticæ Clementis VIII. locus queat denegari? alioquin abrogamus omnes leges, & canones de restitutione spoliatorum, & interdicit latos; ac omnia denique iudicia possessoria.

Conformiter rursus iis, quæ proximo Resp. dicta sunt, negatur Inter-nuntios habere potestatem derogandi decretis Concilij Trid. delegandi, atque inhibendi contra c. 20. s. 24. d. pragmaticam sanctionem Clementis VIII. aut reg. 37. Cancell.

7.
An Sanctio
& Reg. 37.
Cancell.
Rom. super
delegatio-
nibus extra
Rom. Cur-
riam obti-
neant?

Roman. Quod enim quidam d. Regulam aiunt extra Curiam Romanam non servari; quasi testibus Alphonso glossatore, & Chokier ad d. reg. Id faciunt perperam. Chokier enim contrarium dicit: Alphonso autem scripsit ante Concilium Trid. quamquam & Legati & Nuntij iure Curia Romanæ vti debeant; non æquè curia aliæ archiepiscopales, metropolitanae, aut patriarchales; vbi Tridentinum eorum stylo non aduerfaretur. Chokier autem ad verba Alphonso extra Curiam ita habet; *hodie ex dispositione Concilij Trid. s. 24. c. 20. in recipiendâ appellatione ab interlocutoria ius civile nunc, ut diximus, sequendum est.*

8.
An in de-
cretis nul-
lis an tan-
tum ini-
quis?

Aiunt rursus Concilium Trid. locum non habere in decretis ipso iure nullis; sed iniustis dumtaxat, novum sanè glossema. sed vbi admissum à S. Congregatione Concilij Interpretum? vbi illud indistinctè loquitur, & nulla lex aut ratio permittit distinguere. in iniustitia concilium, inquit, & clementi-

na vetant quidem appellationes admitti, delegationes aut inhibitiones fieri, nisi à definitiva, decreto vim definitivæ habente, aut à gravamine per definitivam irreparabili; iubentque non obstantibus quibuscumque ad ulteriora procedere; sed agunt de decretis, ut dictum est, iniustis; non de nullis. Verùm id cum admittent S. Concilij Interpretes, nos ponè sequemur. interim inhærebimus verbis indistinctis Concilij; & illius rationi, quam præmittit; ut quàm primum lites terminentur, quæ tam obtinet in excludendis nullitatibus in reparabilibus, quàm iniustis decretis. quinimò d. Sanctio Clem. VIII. 1600. ad tollendâ. s. c. c. s. c. 1. absolutio etiam in casibus nullitatum disponit, in iisque Concilium obtinere reipla ostendit. sed & Clemens VIII. omnes supsulit, præter tres, ut sapius est dictum, & statuta provinciæ Mechlinienis nullitates sine causâ iniquitate à iudiciis volunt excludi. *Tit. de app. s. d.* quæ per anticipationem iusserat servari Concilium Provinciale Mechlin. à Sede Apostol. probatum. r. 25. c. 3. *Iniqua*, inquit D. Bernardus, *de Consid. l. 3. c. 4. omnis appellatio, ad quam (non nullitas) sed iniustitia inopia non cœgit.*

Quare nec hic quadrat, quod aiunt; quod inhibito, siue iusta siue iniusta timenda sit, & inducat attentatum. *l. 2. s. 1. D. de iur. oper. nunciat. c. significant. X. de app. Rota decis. 306. in antiquis, Vestitus suaprax l. 8. r. 4. n. 10. d. c. non solum, & plures alij canones. scribenteque. hincque observanda ob reverentiam iudicij superiori debitam; & prober Lancelorus d. attentatis p. 2. c. 11. ampliat. r. r. quasi per totam, & ita de stylo servetur: ne aliàs iudices sub prætextu iniustæ inhibitionis eas contemnant; & pars gravata interim dum de iustitia inhibitionis, vel iniustitia disputatur) multis laboribus & expensis fatigetur: quandoquidem omnia hæc generalia*

in antiquis canonibus fundentur: Concilium autem Tridentinum .dc.20. & Reg. 37. c. noll. & d. Sanctio. tam appellaciones recipi, & inhibitiones fieri vetant, quàm impu- nè non parere permittunt, cum de- fit iurisdicção in delegante, quæ excedere nõ potest terminos man- dati Concilio non derogandi; iif- demque circumfcribitur, & in de- legato facultas inhibendi. Lancell. p. 2. c. 2. n. 7. & 201. & ibi citati.

RESPONSVM II.

De Apostolis.

SANCTIO pragmatica Clementis VIII super controuersis iurisdic- tionalibus vetat appellaciones recipi, nisi per publicum instru- mentum confectas esse interposi- tas, & prosecutas. prosecutionis prima pars est apostolorum peti- tio. eamque aded exigunt statuta prouinc. Mechl. de appell. art. 1. & Iudicis responfionem. & ait Boer. decif. 256. n. 1. abhorrere à stylo Romano rescriptum dari, vbi illi non sunt petiti & merito. Iudex enim, à quo prouocatum est indicare potest quod genus causæ agatur; an in ea sit locus appellationi, an non; quo sine apostolorum necessitas est in- uenta. l. vnic. D. de libell. dimissoris. l. 6. §. super his. §. Apostolos. l. Iudicibus. C. eod. Sic in actis Apostolorum c. 25. Festus de Paulo, appellansem ad Cæsarem, se mittere dicit: & quærit quid sibi scribendum sit: additque: *sine ra- tione enim mihi videtur mittere vincitum & causas eius non significare.* & sic in- sinuat l. 1. C. de exhib. & transmitt. reis. nam Appellantes, vt ait D. Bernar- dus l. 3. de Confid. c. 4. sapè appellansem, non quia grauantur, sed vt grauent. ideo- que odiosa sunt appellaciones: & circa eas decreta à superioribus ri- gidè obseruanda, quia, vt idem D. Bernardus, ipsum appellasse iniquum est; iniquè appellansem impuè transire

(non tantum fauorabiliter recipi) iniquarum appellationum fomes. iniqua autem omnis appellatio; ad quam (non tricarum gratia sed) iustitie (hæc causam spectat, non formulas) inopia non cogit. dispelleret ille omnia illa nullitatem atque cupia, eoque statutum est vt apostolos petere negligens, censeatur appellationi renuntiare, ac eam deserere. c. ab eo de appell. in 6. clem. quamuis. cod. vt interim valeat processus iudicis a quo gl. in d. c. ab eo v. constant. & in c. cord. v. exhib. cod. in 6. & vt tamen sufficiat apostolos petere intra triginta dies. d. c. ab eo. d. clem. quamuis.

Neque hæc præsumptio cedit veritati præsumitur, inquit, appella- tioni sue renuntiasse appellans, etiam si vadat, aut mittat ad appellationem hu- iusmodi prosequendam. vt præsum- ptio hæc sit in pœnam; ac iuris & de iure; non admittens pro- bationem contrariam. Non ituat hic refugium ad Francos, vbi scri- ptores negant seruari apostolorum petitionem de cõsuetudine regni: quin & Imperij, imò & Belgij in tribunalibus secularibus; sed Cele- stini III. in curiis Ecclesiasticis non seculares cõsuetudines, sed cano- nes iubet seruari c. quod clerici. X. de for. comp. canones autem, vt & leges Romanæ apostolos exigunt; vt & praxis Ecclesiastica: Statuta cur. Ecclef. Mechlin. tit. de appell. art. 1. quin & d. sanctio si quid in curias Ecclesiasticas irrepsisset, decreto suo extinxisset, pridem recepta per d. statuta. sed & appellantes si coram Iudice priori comparent, eo ipso renuntiant appellationi. c. gra- tum. de off. deleg. c. sollicitudinem. X. de appell. & quamuis hic id fecerit tan- tum procurator; & mandatum il- lius cõextensum negetur, vt iuris- dictionem prorogare possit: c. cum olim. X. de off. de eg. tamen ibi procurator ad alia non erat con- stitutus, tam de facto, vt narra- tur in supplemento, quàm de iure: cum mandatum non extendatur

1. Apostolos negligens appellationi renuntiare præsumitur.

3. Vt neque probatio contraria admittatur.

4. Neque ob- stet praxis civilium tribuna- lium.

5. Renunciat enim qui post appel- latio- em comparet coram iudi- ce à quo.

6. quamuis per procura- torem tantum sine speciali mandato.

1. Perendi, probandi per instru- mentum, & concedi aliter rescriptu- ma debet.